

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم سال اول ۹۵-۹۴

پایه سوم ۵ ساله
پایه پنجم ۷ ساله

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۸ صبح	نمره: ۲۰	محل ثبت نام: ۹۰ دقیقه
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

کد آزمون:	۲۹۴۱/۱۳
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۵
عنوان:	منطق ۱
کتاب:	دروس فی علم المنطق
مجموعه:	از ابتدای کتاب تا ابتدای تصدیقات (ص ۹۲-۱۱)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علیه: شهرستان: استان:

۱- کدام دسته از علوم منحصرأ در انسان ها وجود دارد؟ ص ۱۴

الف. ادراک مفهوم «انسانیت» ☒

ب. تصور شیء جدید ☐

ج. علم وهمی ☐

د. علم حسی ☐

۲- کدام گزینه به ترتیب به کلی یا جزئی بودن سه مفهوم «همه کتاب های من، واجب الوجود» صحیح اشاره نموده است؟ ص ۴۶ س ۱۵

الف. کلی - کلی ☐

ب. کلی - کلی ☐

ج. جزئی - کلی ☒

د. کلی - جزئی ☐

قابل توجه مصحح محترم: در متن سؤال اشتباهاً به جای «دو مفهوم» عبارت «سه مفهوم» ذکر شده، لکن به جهت روشن بودن مطلب با توجه به گزینه های داده شده، خالی بر صحت سؤال وارد نمی شود. همچنین با وجود یکسان بودن دو گزینه «الف» و «ب» به دلیل این که پاسخ صحیح گزینه «ج» می باشد، خالی بر صحت سؤال وارد نمی شود.

۳- عبارت «الأخص من شیء، او المفهوم المضاف الی ما هو أوسع منه دائرة» ناظر به کدام گزینه می باشد؟ ص ۴۷ س ۴

الف. کلی مشکک ☐

ب. جزئی اضافی ☒

ج. جزئی حقیقی ☐

د. کلی متواطی ☐

۴- کدام گزینه «عرض خاص» می باشد؟ ص ۵۵ تا ۵۷

الف. حساس (برای حیوان) ☐

ب. راهرونده (برای انسان) ☐

ج. کم متصل (برای خط) ☐

د. تعجب کننده (برای انسان) ☒

۵- «جوانی برای انسان» چه عرضی می باشد؟ ص ۶۲

الف. عرضی لازم بین بالمعنی الاعم ☐

ب. عرضی مفارق بطیء الزوال ☒

ج. عرضی لازم غیر بین ☐

د. عرضی مفارق دائم ☐

۶- کدام یک از نسب اربعه بین دو قسیم برقرار است؟ ص ۸۰

الف. تباین ☒

ب. تساوی ☐

ج. عموم و خصوص مطلق ☐

د. عموم و خصوص من وجه ☐

۷- تصور و تصدیق را در موارد زیر مشخص کنید. ص ۱۵ - ۲ نمره

الف) ان تنصروا الله. جواب: تصور

ب) او آمد. جواب: تصدیق

ج) آیا علی زود به خانه رسیده است؟ جواب: تصور

د) شیطان ضعیف است (در هنگام شک به نسبت). جواب: تصور

۸- علت تقسیم علم منطق به مباحث معرف و حجت را بنویسید. ص ۲۱ - ۱ نمره

جواب: گاهی مجهولی که می‌خواهیم به آن برسیم مجهول تصویری است و لذا منطق مربوط به آن را معرف نامیده‌اند.

گاهی مجهولی که می‌خواهیم بدان برسیم مجهول تصدیقی است و لذا منطق رسیدن به آن را حجت نامیده‌اند.

۹- دو نوع وجود لفظی (حقیقی) و دو نوع وجود اعتباری را همراه با مثال توضیح دهید. ص ۲۸ - ۲ نمره

دو نوع وجود حقیقی: ۱. وجود خارجی اشیاء مانند وجود خود ما و اشیاء پیرامون ما ۲. وجود ذهنی: همان علم ما به اشیاء خارجی مانند صورت ذهنی آتش در ذهن ما

دو نوع وجود اعتباری: ۱. وجود لفظی: وجود لفظ برای معنا یک وجود اعتباری است مانند دلالت لفظ آب بر معنای ذهنی آن

۲. وجود کتبی: وجود خط برای لفظ یک وجود اعتباری است مانند وجود کتابت «دیوار» بر لفظ آن

قابل توجه مصحح محترم: با توجه به این که در پایه سؤال «لفظی» به جای «حقیقی» نوشته شده، اگر طلاب توضیحی درباره وجود لفظی داده باشند، نمره آن لحاظ گردد.

۱۰- اقسام «تقابل» را در موارد زیر تعریف کرده و مثال بزنید. ص ۳۸ س ۱ - ۲ نمره

الف) «تقابل نقیضین»: جواب: دو امر وجودی و عدمی‌اند که نه با هم جمع می‌شوند و نه رفع مثل انسان و لا انسان.

ب) «تقابل ملکه و عدم ملکه»: جواب: دو امر وجودی و عدمی‌اند که با هم جمع نمی‌شوند اما رفعشان جایز است مثل بینایی و نابینایی.

ج) «تقابل ضدین»: جواب: دو امر وجودی‌اند که پی در پی بر موضوع واحد می‌نشینند در حالی که اجتماعشان در آن موضوع واحد متصور نیست و تعقل یکی بر تعقل دیگری متوقف نیست مثل حرارت و برودت.

د) «تقابل متضایفین»: جواب: دو امر وجودی‌اند که با هم تعقل می‌شود و در موضوع واحد از جهت واحد جمع نمی‌شوند و رفعشان هم جایز است مثل پدر و پسر.

(تعریف ۱ نمره - مثال ۱ نمره)

۱۱- بین هر دو مفهوم زیر و هم‌چنین نقیض آن دو، کدام یک از نسب اربعه برقرار می‌باشد؟ ص ۵۲ س ۵ - ۲ نمره

الف) حیوان - لا فرس: جواب: عموم و خصوص من و جه، نقیض آن: تباین جزئی (ذکر کلمه تباین هم کفایت می‌کند). (۰/۵ نمره)

ب) موجود - معدوم: جواب: تباین کلی، نقیض آن: تباین جزئی (ذکر کلمه تباین هم کفایت می‌کند). (۰/۵ نمره)

ج) انسان - ناطق: جواب: تساوی، نقیض آن: تساوی (۰/۵ نمره)

د) انسان - حیوان: جواب: عموم خصوص مطلق، نقیض آن: عموم خصوص مطلق (۰/۵ نمره)

۱۲- «فصل قریب و بعید» را با ذکر مثال تعریف کنید. ص ۶۰ س ۱۶ - ۲ نمره

جواب: فصل هنگامی که با نوع تحت نوعش ملاحظه شود فصل بعید نامیده می‌شود مانند حساس با قیاس نسبت به انسان.

و اگر این فصل با نوع مساوی با خودش لحاظ شود فصل قریب نامیده می‌شود مثل حساس با قیاس نسبت به حیوان.

۱۳- درستی و نادرستی تعاریف زیر را با ذکر دلیل بیان کنید. ص ۷۴ - ۲ نمره

الف) خورشید، ستاره‌ای است که در روز طلوع می‌کند: جواب: نادرست است، چون در تعریف دور مصرح واقع شده است یعنی تعریف خورشید منوط شده است به روز و روز شناخته می‌شود با خورشید. (روز: زمان طلوع خورشید است.)

ب) انسان، حیوان راه‌رونده بر روی دو پا است: جواب: نادرست است، چون تعریف به اعم شده است و تعریف به اعم، مانع ورود غیر معرف نیست مثلاً در این تعریف برخی حیوانات هم وارد می‌شوند.

۱۴- توضیح دهید در موارد زیر چه نوع تقسیمی (عقلی/منطقی) یا طبیعی صورت گرفته است؟ ص ۸۳ و ۸۴ - ۲ نمره

الف) تقسیم انسان به زهرا و علی و...: جواب: منطقی، چون تقسیم کلی به جزئیاتش است.

ب) تقسیم فرش به تار و پود: جواب: طبیعی، چون تقسیم کل به اجزایش است.

ج) تقسیم جمله اسمیه به مبتدا و خبر: جواب: طبیعی، چون تقسیم کل به اجزاء خود است.

د) تقسیم اسم به مرفوع و منصوب و مجرور: جواب: منطقی، چون تقسیم کلی به جزئیاتش است.

قابل توجه مصحح محترم: با توجه به این که در پایه سؤال «عقلی» به جای «منطقی» نوشته شده، اگر طلاب بنا بر عقلی جواب داده باشند، نمره آن لحاظ گردد.

۱۵- مرحله روش تحلیل عقلی برای به دست آوردن تعریف یک مجهول تصویری را توضیح دهید. ص ۸۸ - ۲ نمره

جواب: مرحله اول: توجه نفس ما به مشکل (مجهول تصویری)

مرحله دوم: شناخت نوع مشکل یعنی تشخیص این که مجهول تصویری داخل در کدام یک از اجناس عالی یا اجناس پایین تر است.

مرحله سوم: حرکت کردن عقل از مجهول به سوی معلومات، به این معنی که همه افراد آن جنسی را که مشکل داخل در آن بود، در ذهن ملاحظه کنیم.

مرحله چهارم: حرکت عقل بین معلومات، یعنی افراد آن جنس را به مجموعه‌هایی تقسیم می‌کنیم که طبیعتاً افراد مشکل (مجهول) هم مجموعه‌ای را تشکیل خواهند داد. در اینجا باید کوشش کنیم صفتی ذاتی (فصل) یا عرضی (خاصه) را که افراد مجموعه مشکل را از سایر مجموعه‌ها جدا می‌کند پیدا کنیم. اگر در این کار موفق شدیم در واقع توانسته‌ایم حد تام یا رسم تام مشکل را به دست آوریم.

مرحله پنجم: حرکت عقل از معلوم به سوی مجهول، البته با دست پر که همان تعریف آن مجهول و معلوم کردن آن است.